

Ruimte voor soortenrijke graslanden in de Grote Getevallei

Tot de 20^e eeuw vond je in de Grote Getevallei een mozaïeklandschap terug, met een overwegend open karakter. Bloemenrijke, natte graslanden wisselden af met ruigere moerasvegetaties en bosschages. De perceelsgrenzen bestonden uit kleurrijke haag- en houtkanten die dienst deden als veekering en geriefhout leverden. Deze doorgedreven percelering betekende ook een natuurlijke dooradering van het landschap, waarlangs fauna zich veilig kon verplaatsen. Ten gevolge een versnelde industrialisering kort na de Eerste Wereldoorlog, verlieten vele landbouwers de natte graslanden in de vallei; machinale bewerking bleek veelal niet meer haalbaar. Tegelijkertijd deed ook de Canadapopulier zijn intrede, en de mooie graslanden verdwenen onder monotone populierenbestanden waar vooral ruigtekruiden zoals grote brandnetel goed gedijen.

Natuurpunt Linter op terreinexcursie. Foto Pieter-Jan Alles

Sinds 1996 zetten vrijwilligers van Natuurpunt zich onbaatzuchtig in om de enorme natuurwaarden van de Grote Getevallei te verhogen. Natuurgebied Doysbroek met diverse natuurtypen en Viskot, bolwerk van 'de Getedraak' (kamsalamander) in onze streek, zijn hier het mooiste bewijs van. Robuuste parels in de Grote Getevallei, met een hoge rijkdom aan soorten. Sinds 2014 beheert Natuurpunt ook een grotere blok natuur, eigendom van provincie Vlaams-Brabant. Daarrond ontstond een samenwerkingsverband met provincie, gemeente Linter en Regionaal Landschap Zuid-Hageland.

In 2019 keurde de Vlaamse Overheid het beheerplan voor het natuurgebied Grote Getevallei goed. Ondermeer samen met provincie Vlaams-Brabant werden weloverwogen keuzes gemaakt. Naast bosuitbreiding, werd op basis van eerdere studies (Lambrechts ea., 2006; Indeherberg ea., 2013) ook graslandherstel geformuleerd. Zo wordt er gestreefd om grotere boscomplexen met inheemse soorten aan elkaar te rijgen. Tevens kwamen sinds de in-beheername grote oppervlakten ruigere, rivierbegeleide komgronden terug onder begrazing, vooral dankzij het noeste rasterwerk van de professionele beheerploeg. Dit maakt het mogelijk om halfopen wastines, t.t.z. grazige tot ruigere vegetaties met spontane opslag van (doorn-)struwelen, te bewaren.

Locaties met een kenmerkende geologie zijn aangeduid als potentierijke graslanden. Het herstel van deze natte graslanden van weleer kadert in het project van water- en klimaatbuffering binnen robuuste riviervalleien (zie Natuur en Landschap, juni 2019). In de periode 2016-2019 werd intussen zo'n 6 ha soortenrijk grasland hersteld; een kort overzicht hieronder.

2016: Langs de Hokstraat lag perceel van 90 are dat grotendeels spontaan verboste met voornamelijk boswilg, en verspreid éénstijlige meidoorn. In de ondergroei werden sporen aangetroffen die verwezen naar een topgrasland van weleer: zeggroene zegge, dotterbloem, echte koekoeksbloem, moeraszegge en bosbies werden geïdentificeerd. Aan de

overkant, in de komgrond van de 's Hertogengracht, werd 60 are verruigd grasland terug onder regulier hooilandbeheer gebracht. Kenmerkend zijn hier o.a. moeras-vergeet-me-nietje, echte koekoeksbloem en koninginnenkruid.

2017-2018: Op de valleiflank van de Grote Gete werd 2 ha pioniersbos (bestaande uit vnl. boswilg en ruwe berk, wat wijst op de geologische uniciteit) opnieuw omgezet in grasland. Naast zeggroene rus, werd hier in de rand nog moerasrolklaver en grote wederik aangetroffen. Uniek is de aanwezigheid van een meer zandige rivierafzetting, een zogenaamde donk. Stroomopwaarts op dezelfde lijn ligt trouwens de groeiplaats voor graslandpaddenstoelen zoals wantsenwasplaat, papegaaizwammetje en sneeuwzwammetje, samen met o.a. grote bevernel, heeblaadjes en gevleugeld hertshooi.

2019 (september): De meest cruciale en tevens ook het natste gedeelte van het te herstellen grasland wordt opnieuw open gemaakt. De natuurdoelstelling volgens beheerplan betreft 1,3 ha dotterbloemhooiland. Naast de spontane opslag met schietwilg, en enkele aangeplante rariteiten zoals zwarte berk, witte esdoorn en Californische cipres, wordt tevens een agrarische monocultuur met jonge Canadapopulieren (0,8ha) omgevormd. Het kleinschalige landschappelijke aspect met oude doornstruwelen met éénstijlige meidoorn, hazelaar en hakhoutstoven van es wordt zorgvuldig gespaard. Beide locaties creëren zo een functionele verbinding tussen eerder herstelde zones en omliggende begrazingsblokken. Ter compensatie werd in maart 2018 een jong boscomplex (aangeplant in 2012 door provincie Vlaams-Brabant) met 1 ha vergroot. In 2020 zal dit opnieuw gebeuren, met name parallel aan de 's Hertogengracht. Hier ontstaat een écht 'Getebos', een aaneengesloten, spontaan ontwikkeld (broek-)

Echte koekoeksbloem en Zeggroene zegge. Foto Kevin Lambeets

Grasland Getebos. Foto Kevin Lambeets

bossencomplex van meer dan 25 ha. Canadapopulieren in deze zone van de vallei blijven gespaard, om broedplaatsen voor de wiewaal te garanderen. Dit zorgt voor een permanent bosklimaat, maar ook voor een rijkdom aan dood hout, wat op zich weer interessant is voor kevers, zweefvliegen, spechten en paddenstoelen.

Provinciale koesterburen varen wel bij deze toegenomen natuurlijke ruimte. O.m. waterspitsmuis, kamsalamander, moerassprinkhaan, graslathyrus en dotterbloem krijgen opnieuw kansen om zich uit te breiden. Verder ontstaat opnieuw een open verbinding tussen de nu al goed ontwikkelde graslanden, ideaal voor de grauwe klauwier die zijn opwachting al enkele jaren aankondigt. In de overgang van grasland naar bos herstelt Natuurpunt zachte overgangen. Deze bosranden met bloemdragende struiken en nectarrijke bramen trekken een resem wilde bijen en vlinders aan, en bieden nestgelegenheid voor spotvogel en zomertortel. Ook het vallei-aspect met indrukwekkende vergezichten krijgt stap voor stap weer vorm, een enorme meerwaarde voor de natuurbeleving in de prachtige Grote Getevallei. Puur genieten!

De totstandkoming en uitvoering van deze bijzondere natuurinrichtingswerken kon alleen dankzij de steun van provincie Vlaams-Brabant. Daarnaast is voor dit project de medewerking met Regionaal Landschap Zuid-Hageland en gemeente Linter van belang.

Tekst: Kevin Lambeets, kevin.lambeets@natuurpunt.be

Contact: Wim Fourie, verantwoordelijke beheerteam (Afd. Linter), wim.fourie@yahoo.com

Nicole Smeyers, verantwoordelijke beheerteam (Afd. Zoutleeuw), n.smeyers1@gmail.com

Kaas- en wijnavond Natuurpunt Gete-Velpe

Zaterdag 23 november 2019

Een belangrijke oplossing voor het opvangen van de klimaatverandering, is natuur aankopen om haar veilig te stellen en te ontwikkelen. Kopen kost geld en de financiering is dan ook één van de grootste bezorgdheden. De opbrengst van onze kaas- en wijnavond gaat dan ook integraal naar de aankoop van natuurgebieden in onze streek.

Dit jaar zetten wij in op Aronst Hoek, waar we werken aan een sterke uitbereiding van natuur en een klimaatbos, waaronder het 'Doornbos'. We gaan nog ongeveer 10 ha bos realiseren in Aronst Hoek in de omgeving van Terlenen zodat we aan 20 ha bos zullen komen.

De **Kaas- en wijnavond** van Natuurpunt Gete-Velpe is elk jaar een groot succes en een familiegebeuren voor alle leeftijden en verenigingen met een hart voor natuur.

Inschrijven is nodig om praktische redenen!

Wie niet aanwezig kan zijn, kan de aankopen van natuurgebieden steunen door te storten op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer, Coxiestraat 11 te 2800 Mechelen met vermelding project 9414 AronstHoek

Afspraak: vanaf 17u00 tot 22u00, parochiezaal, Ketelstraat, Rummen (Geetbets)

Inschrijven: m.opdeweerd@gmail.com voor 15 november

- kaasschotel € 15
- koude vleeschotel € 15
- kinderkaasschotel € 7
- kindervleeschotel € 7

Alvast veel eetplezier!

Foto Marc Op de Weerd